

การประชุมคณะทำงานระหว่างประเทศด้านการพัฒนาครู

เพื่อการศึกษาเพื่อปวงชนของยูเนสโก

เรื่อง “Policy Dialogue Forum on Providing Teachers for EFA: Quality Matters”

ระหว่างวันที่ 6 – 7 กรกฎาคม 2553

ณ กรุงอัมมาน ประเทศจอร์แดน

ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย รศ.ดร.สมบัติ นพรัก คณบดี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ประธานสมาคมบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย และ เจ้าหน้าที่จากสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ได้เดินทางไปเข้าร่วม การประชุมคณะทำงานระหว่างประเทศด้านการพัฒนาครูเพื่อการศึกษา

เพื่อปวงชนของยูเนสโก (International Task Force for Teachers on EFA) เรื่อง “Policy Dialogue Forum on Providing Teachers for Education for All (EFA): Quality Matters” ระหว่างวันที่ 6-7 กรกฎาคม 2553 ณ กรุงอัมมาน ประเทศจอร์แดน

การประชุมดังกล่าวจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาครูเพื่อการศึกษาเพื่อปวงชน สร้างความตระหนักด้านคุณภาพในการ ปฏิบัติและการพัฒนานโยบายครู เน้นเรื่องของคุณครูให้เป็นวาระสำคัญทางการเมือง เปิดรับแนวคิดสิ่งท้าทาย เรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน คุณภาพครูและการศึกษา ร่วมกันหาแนวทางในการลดอัตราการขาดแคลนครู ในระดับประถมศึกษาซึ่งมีจำนวนมากกว่า 10 ล้านคนทั่วโลก รวมทั้งปรับปรุงระบบการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพโดยอาศัยครูที่มีศักยภาพและมีความเชี่ยวชาญเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน ภายในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้แทนจากหน่วยงาน ราชการ ประชาสังคม องค์กร/เครือข่ายพัฒนาต่างๆ และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำนโยบายจากประเทศ ต่างๆ ทั่วโลกมากกว่า 30 ประเทศใน 4 ภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 50 คน

ในช่วงพิธีเปิดการประชุมฯ H.E.Dr.Ibrahim Badran รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแห่ง ประเทศจอร์แดน ได้กล่าวถึงความสำคัญของครูต่อการพัฒนาทางสังคมเศรษฐกิจ และบทบาทของครู ที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยมองว่าทุกวันนี้ครูทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ (Assistance)

และอำนวยความสะดวกใน แนวทางรักษาครูที่มีคุณภาพ ยั่งยืน เน้นให้ความสำคัญต่อ ข้างหน้า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ จัดสรรงบประมาณซึ่งส่งผล คุณสมบัติเหมาะสม การ นักเรียนในโลกยุคใหม่ใน

การเรียนรู้ (Facilitator) ซึ่งควรหา ให้คงการสอนในโรงเรียนได้อย่าง ปริมาณการผลิตครูในอีก 3 – 4 ปี เงินเดือน/ค่าตอบแทน และการ ต่อคุณภาพครู การได้ครูที่มี พร้อมรับมือของครูต่อการสอน

อนาคต การพัฒนาการสอน ของครู และการผลิตครูที่มีความพร้อมทางนวัตกรรมในการจัดการสอน การจัดสรรงบประมาณทางการ ศึกษา การพัฒนาประเทศเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาภาวะวิกฤตทางการเงินต่อการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งขณะนี้การศึกษาถือว่าเป็นเรื่องที่มีคุณค่าทางสังคมสูงสุด อย่างประเทศจอร์แดนตอนนี้ถือว่าเรื่อง คุณภาพครูมีการพัฒนาปรับปรุงที่ดียิ่งขึ้น

รูปแบบการประชุมประกอบด้วย การบรรยายทางวิชาการในหัวข้อต่างๆ และการนำเสนอข้อมูลในภาพรวมของหลายประเทศต่อแนวทางการพัฒนาคุณภาพครู

การบรรยายทางวิชาการในหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่

➤ ช่องว่างของครูต่อการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนทั้ง 6 ประการ โดย International Task Force on Teachers for EFA ได้นำเสนอข้อมูลอ้างอิงทางสถิติของ UIS/UNESCO 2009 ซึ่งชี้ให้เห็นถึงช่องว่างของครูในประเทศต่างๆ การขาดแคลนทรัพยากรครูในเชิงปริมาณ (อัตราส่วนระหว่างครูและนักเรียน) ทั้งนี้ ต้องมีการพัฒนาแผนปฏิบัติการโดยเน้นการลดช่องว่างใน 3 เรื่องหลัก คือ ช่องว่างด้านนโยบาย ช่องว่างด้านปริมาณ และช่องว่างด้านการเงิน

➤ การพัฒนาครูและคุณภาพเพื่อการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน โดย UNESCO มุ่งเน้นถึงความท้าทายในปัจจุบันต่อการจัดสรรทรัพยากรครูในหลายประเทศคุณภาพ และการพัฒนาครูต่อการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน การได้มาซึ่งผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของนักเรียนที่มีคุณภาพความเสมอภาคในการเปิดโอกาสด้านการศึกษาอย่างทั่วถึงในทุกกระดับ วิธีการสอน (Pedagogy) และสมรรถนะของครูซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษา การผลิต/การฝึกอบรมครูที่ดีมีคุณภาพ การจัดหางบประมาณเพื่อการพัฒนาการศึกษา และการปรับปรุงหลักสูตรฝึกหัดครู

➤ การสร้างเครือข่าย/หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาครู โดยกระทรวงศึกษาธิการแห่งประเทศนอร์เวย์ มุ่งเน้นการเพิ่มสถานภาพและคุณภาพการศึกษาของครู ซึ่งจากผลการประเมินโครงการการศึกษา (PISA – Programme for International Student Assessment) ประเทศนอร์เวย์ จัดอยู่ในระดับกลาง นอกจากนี้ ประเทศนอร์เวย์ยังได้มีโครงการความร่วมมือกับเครือข่ายองค์กรต่างๆ รวม 12 แห่ง ภายใต้ชื่อว่า "GNIST" ซึ่งเป็นภาษานอร์เวย์ หรือหมายถึง "Spark" ในภาษาอังกฤษนั่นเอง โดยมุ่งเน้นถึงครูที่ดีและมีคุณภาพในการจุดประกายและสร้างความมั่นใจได้ว่านักเรียนสามารถมีการพัฒนาทั้งในด้านวิชาการและในส่วนของพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ ความร่วมมือดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือด้านการพัฒนาระบบการศึกษาครูที่ดีและมีคุณภาพ รวมถึงการพัฒนาในสาขาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเครือข่ายองค์กรต่างๆ ประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุดมศึกษาและวิจัย สมาคมบริหารส่วนท้องถิ่นและภูมิภาคแห่งนอร์เวย์ สหพันธ์การศึกษานอร์เวย์ สมาพันธ์ผู้ประกอบการแห่งนอร์เวย์ สมาพันธ์สหพันธ์การค้าแห่งนอร์เวย์ กลุ่มนักเรียนสาขาการศึกษาแห่งสหพันธ์การศึกษานอร์เวย์ สมาคมนักเรียนแห่งนอร์เวย์ สมาคมบัณฑิตครูแห่งนอร์เวย์ สหพันธ์พนักงานโรงเรียนแห่งนอร์เวย์ สมาคมการศึกษาครูแห่งชาติ และสมาคมผู้บริหารโรงเรียนแห่งนอร์เวย์

การนำเสนอข้อมูลในภาพรวมของประเทศใน 3 หัวข้อหลัก ดังนี้

➤ การจัดเตรียมครูเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน: มุ่งเน้นการได้มาซึ่งผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ประเทศไอร์แลนด์ นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับครูและความท้าทายด้านคุณภาพ โดยเน้นปัญหาด้านคุณภาพของการศึกษาที่หลายประเทศกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการเร่งให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่มีการขยายตัวด้านการศึกษาอย่างรวดเร็ว รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการสอน นอกจากนี้ ประเทศปาเลสไตน์ ยังนำเสนอข้อมูลความก้าวหน้าด้านการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศ เน้นพัฒนาคุณภาพครูควบคู่ไปกับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Teacher Continuous

Development) การพัฒนานักเรียนฝึกหัดครู (Pre-service) และครูประจำการ (In-service) ทั้งนี้ได้ให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงใน 3 เรื่องหลัก คือ สถานภาพครู การบริหารจัดการระบบการศึกษา และการประเมิน/การปฏิรูป และการรวมครูฝึกหัดและครูประจำการในระบบการศึกษาครู โดยคาดหวังที่จะให้ทุกภาคส่วนรวมทั้งครูและองค์กรต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เน้นความเสมอภาคภายในประเทศระหว่างหญิง-ชาย การใช้ประโยชน์จาก ICT กับการศึกษา นอกเหนือไปจากการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

➤ การจัดเตรียมครูเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน: มุ่งเน้นคุณภาพ
การจัดการสอนที่มีความสัมพันธ์ (Relevance) กับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึงทักษะชีวิต (Life Skills) ความเป็นพลเมือง (Citizenship) ความสามารถในการประกอบอาชีพ (Employability) และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ประเทศแอฟริกาใต้ เน้นวิธีการสอนครู การเปลี่ยนแปลงในระบบการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงรูปแบบการพัฒนาที่ไม่มีความยั่งยืน ยังมีความยากจนและความไม่เสมอภาคทางสังคมเพิ่มมากขึ้น ผลกระทบจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ และขาดการดูแลและใส่ใจต่อระบบนิเวศน์ (Ecosystem) ทั้งนี้ ได้มีการนำเสนอแนวคิดใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาได้แก่ ความเสมอภาค ความยั่งยืน ความยืดหยุ่น (Resilience) และการนำมาปรับใช้ รวมไปถึงโครงการพัฒนานักเรียนฝึกหัดครู (Teacher Education Students Programme) นอกจากนี้ ประเทศจอร์แดน ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยโครงการฝึกอบรมในหลากหลายรูปแบบ ภาพรวมระบบการศึกษาของประเทศโดยแสดงให้เห็นถึงข้อมูลตัวชี้วัดพื้นฐาน ซึ่งปัจจุบันประเทศมีความก้าวหน้าต่อการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน มีจำนวนนักเรียนลงทะเบียนเรียนเพิ่มมากขึ้น อัตราเด็กนักเรียนที่คงเหลือรอด (Survival Rate) มีการพัฒนาปรับปรุงทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย รวมทั้งผลการประเมินโครงการการศึกษา (PISA) มีการพัฒนาดีขึ้น ความก้าวหน้าด้านการศึกษาเพื่อปวงชนโดยมีหลายปัจจัยประกอบ ได้แก่ พันธะทางการเมือง พันธะของรัฐบาล การเข้าถึง การเปลี่ยนแปลงของประเทศที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา และการปฏิรูปการศึกษา นอกจากนี้ ยังเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ มาตรฐานในการพัฒนาสาขาวิชาชีพครู รูปแบบการพัฒนาปรับปรุงโดยอาศัยโรงเรียนเป็นฐาน การบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียน รวมทั้งนโยบายการพัฒนาสาขาอาชีพครู และกรอบยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาคุณภาพครู

➤ การจัดเตรียมครูเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน: มุ่งเน้นคุณภาพ
การศึกษาเพื่อนำไปสู่การวางแผนและการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไอร์แลนด์ เน้นเรื่องของการท้าทายในการวางแผนเพื่อพัฒนาครู ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของระบบการศึกษา การขาดแคลนครูในหลายประเทศ การใช้ประโยชน์และการบริหารจัดการครู นอกจากนี้ ประเทศตูนิเซีย ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับความตระหนักถึงวัตถุประสงค์ของการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศ พร้อมทั้งการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ บ่งชี้ถึงข้อมูลตัวชี้วัดเกี่ยวกับครู อาทิ ความต้องการ การวางแผน การบริหารจัดการ รวมทั้งสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศในแง่ของการฝึกอบรมและช่องว่างของสาขาวิชาชีพครู และกลยุทธ์ในการส่งเสริมคุณภาพ (ICT และการพัฒนาฝึกอบรมครูประจำการ)

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทในการพัฒนาครูเพื่อปรับปรุงและนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยเสนอให้มีการพัฒนาในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา การจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียนอย่างเพียงพอและมีความเหมาะสม ลดอัตราส่วนเชิงปริมาณระหว่างครูและนักเรียนจากเดิม 40:1 เป็น 30:1 การปรับปรุงกรอบการศึกษาครูของประเทศ รวมถึงกระบวนการเรียนรู้ในการสอน เครื่องมือในการทดสอบวัดผล และการปรับปรุงสถานภาพครู นอกจากนี้ ยังส่งเสริมนโยบายสำคัญที่ทำให้ นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ ความเป็นพลเมือง และสามารถประกอบอาชีพได้ โดยเสนอให้มีการจัดการหลักสูตรให้มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์ต่อการพัฒนาคุณภาพครู การจัดสรรครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและมีความเหมาะสมต่อวิชาที่สอน การฝึกอบรมอย่างเพียงพอ การสำรวจครูในสาขาที่ขาดแคลน การใช้ ICT ในการเรียนการสอน และการส่งเสริมให้มีการสอนภาษาแม่เป็นหลัก ซึ่งจะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ
